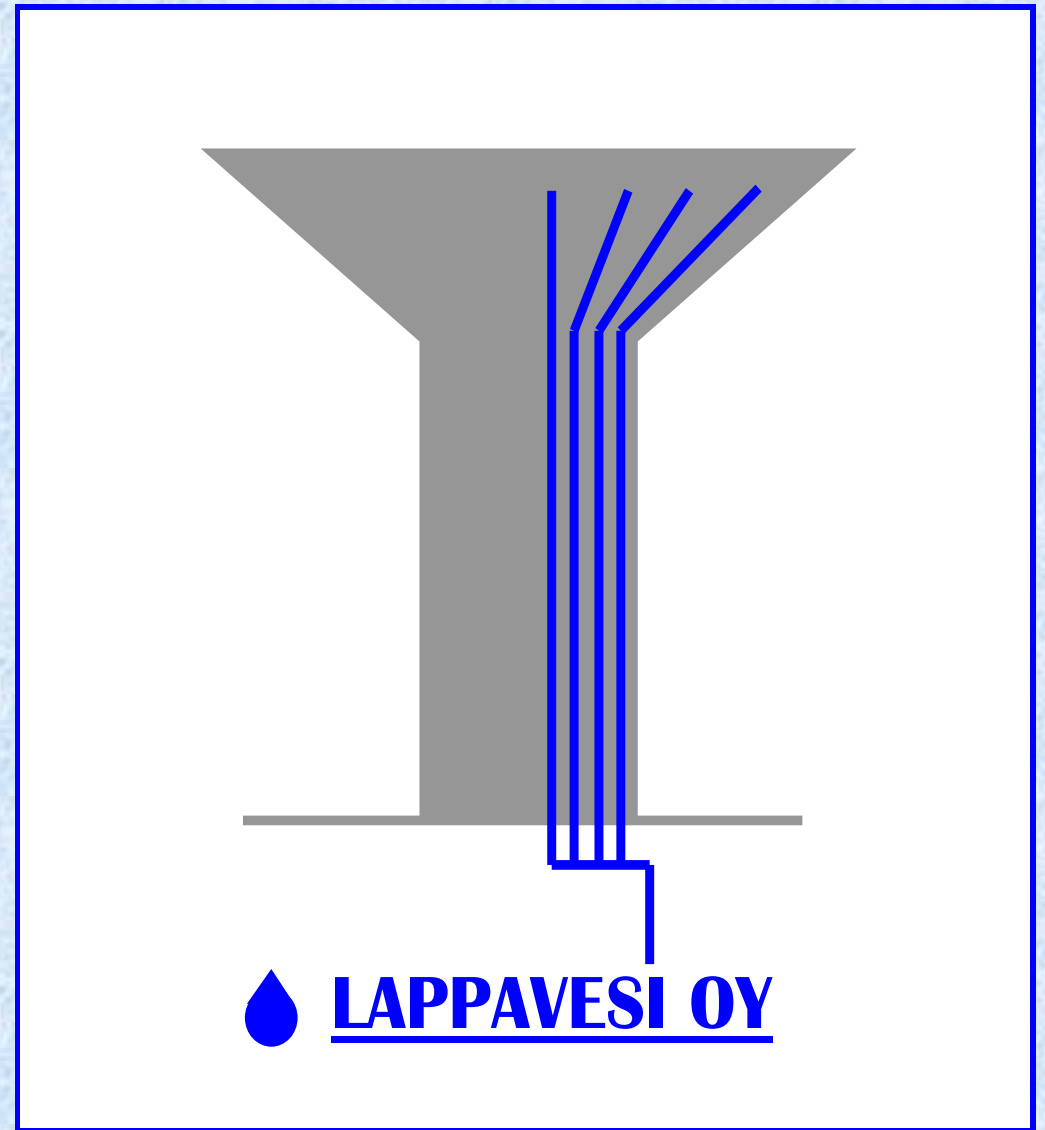

LAPPAVESI OY
VUOSIKERTOMUS
2019

Sisältö

Toimitusjohtajan katsaus

- **Kertomusvuoden keskeiset tapahtumat..... 1**
- **Veden hankinta, käsittely ja myynti..... 2**
- **Lappaveden laatu..... 3**
- **Tutkimus, suunnittelu ja rakentaminen..... 4**
- **Lähitulevaisuudesta..... 5**
- **Lappavesi Oy:n omistukset..... 6**
- **Henkilöstö..... 7**

Toiminta- ja talousraportti 1.1.-31.12.2019

- **Kulunut vuosi ja lähiaikojen näkymät..... 8**
- **Tuloslaskelma..... 11**
- **Tase..... 11**

Toimitusjohtajan katsaus

Kertomusvuoden keskeiset tapahtumat

Lappavesi Oy:n 48. toimintavuonna 2019 vedentoimitus asiakkaille oli keskeisillä kriteereillä mitaten hyvin korkealuokkaista: i) vedenjakelu oli häiriötöntä; ii) asiakkaille toimitettu lappavesi oli korkealaatuista; iii) veden paine lappavesiverkostossa oli tasainen.

Vedentoimitus oli kertomusvuonna hyvin luotettavaa. Yhtiön kaikki asiakkaat saivat lappavettä keskeytyksettä.

Lappaveden mikrobiologinen laatu oli moitteetonta. Valvontatutkimusohjelman kaikissa näytteissä E. Coli indikaattoribakteerimäärä oli 0 pmy/100 ml ja jakeluverkoston yleiskuntoa indikoiva kokonaispesäkeluku 0-6 pmy/100 ml. Lappavesi oli myös teknisesti ja esteettisesti laadukasta: keskeisistä laatutekijöistä rautapitoisuus oli 12-91 µg/l (suositus enintään 200 µg/l), mangaanipitoisuus 1,1-5,5 µg/l (suositus enintään 50 µg/l), alumiinipitoisuus 32-77 µg/l (suositus enintään 200 µg/l) ja hapettuvuus (kemiallisena hapenkulutuksena mitattuna) 1,1-2,3 mg/l (suositus enintään 5 mg/l).

Veden jakelupaine oli tasainen. Lapuan Pekkisessä olevassa tarkkailupisteessä paine oli kertomusvuonna suurimman osan vuotta *Lappavesi Oy:n Strategia 2030* asiakirjassa asetetun tavoitteen $4,5 \pm 0,2$ bar mukainen. Huippukulutuskaudella jouduttiin painetasoa vähän nostamaan riittävän veden toimituksen varmistamiseksi Kauhavalle. Painetaso oli silloin $4,8 \pm 0,2$ bar.

Vesihuollon erityistilanteita, joissa veden toimitusta asiakasvesilaitosten vesitorneihin tai -säiliöihin olisi jouduttu rajoittamaan, ei ollut. Lappavesiverkoston vuodot olivat hallinnassa, koska 99 % verkostoon pumpatusta vedestä rekisteröityi asiakaslaitosten vesimittareihin.

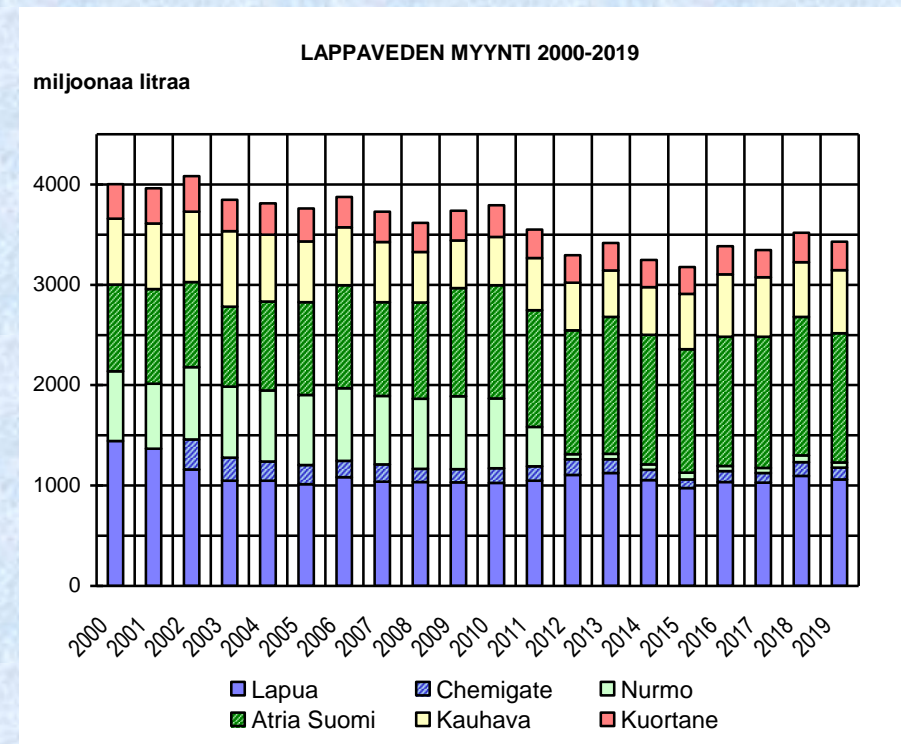
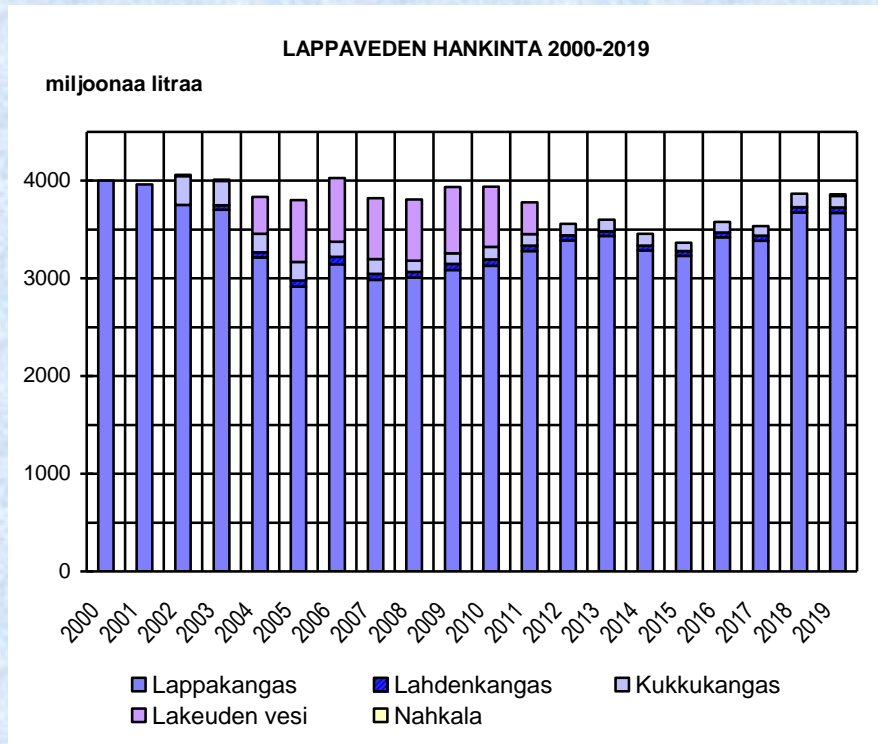
Vedenottamojen käyttöaste pysyi lappaveden käyttäjien vakiintuneen veden tarpeen ansiosta kohtuullisena. Vuosikeskiarvona 77 % vedenottamojen kestävästä kapasiteetista oli käytössä. Kesän huippukulutusviikkoina ottamojen käyttöaste oli silti käytännössä 100 %, joten toimenpiteet vedenhankintakapasiteetin lisäämiseksi ja/tai huippukulutuksen leikkaamiseksi ovat välttämättömiä.

Kaikki vuosikertomuksen eurosummat ovat arvonalisäverottomia, ellei erikseen ole toisin sanottu. Kertomusvuoden liikevaihdoksi muodostui 1 243 568 euroa. Edellisestä vuodesta 32 697 euroa kasvaneet hallinnon menot, 19 848 euroa pienentyneet käyttö- ja kunnossapitomenot, 18 489 euroa lisääntyneet käyttöomaisuuden poistot ja 2 % alentuneet vedenmyyntitulot tuottivat kertomusvuodelta 40 167 euron tappion ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja.

Investointien osalta kertomusvuoden keskeiset tapahtumat olivat kahden kaivon poraaminen uudelle Saukonkylä III vedenottamolle ja lisäkaivon poraaminen Kuopiontie II vedenottamolle, yhdessä Kauhavan Vesi Oy:n kanssa toteutettu Nahkalan vesilaitoksen Kauhavan vesitorniin yhdistävän vesijohdon rakentaminen, ja Kuortaneen varavesihuoltoa palvelevan Herojan paineenkorotusaseman rakentaminen.

Veden hankinta, käsittely ja myynti

Lappavesi Oy otti vuonna 2019 Lappakankaan ja Saukonkylän vedenottamoistaan 3 670 179 m³, Lapuan Kukkukankaalta 117 034 m³, Kuortaneen Lahdenkankaalta 57 084 m³ ja Kauhavan Nahkalasta 14 890 pohjavettä eli lappaveden tuotantoon käytettiin yhteenlaskettuna 3 859 187 m³ (10 573 m³/d) pohjavettä.

Lappavesi Oy laskutti asiakkailtaan vuonna 2019 kaikkiaan 3 431 684 m³ (keskimäärin 9 402 m³/d). Myyty vesimäärä oli 243 m³/d (2,5 %) pienempi kuin 2018. Vedenhankinnan ja myydyin vesimäärän erotus oli 427 503 m³ (11 %) koostuen vedenkäsittelylaitoksen omasta veden käytöstä, mittarivirheistä sekä verkoston huuhtelu- ja vuotovesistä.

Lappaveden arvonlisäverollinen myyntihinta oli 44,64 snt/m³. Verrattaessa sitä vuoden 2000 lappaveden myyntihintaan 28,80 snt/m³, nähdään hinnan nousun vuosina 2000-2019 olleen yhteensä 55 %. Keskimäärin 2,35 % vuotuisesta noususta inflaatio on leikannut 1,35 %, joten lappavesi on reaalisesti kallistunut koko 2000-luvun aikana maltillisesti 1 % vuodessa.

Lappaveden laatu

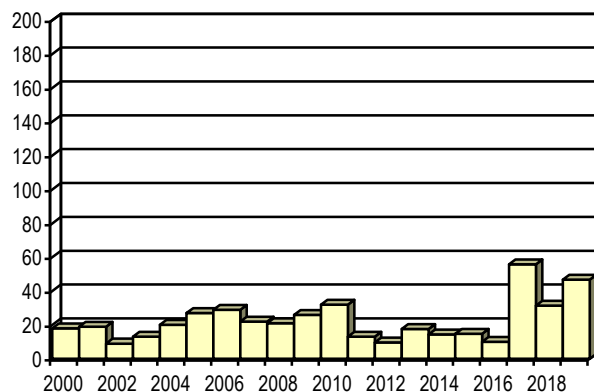
Suurimmassa osassa Lappavesi Oy:n raakavettä on liuenneena enemmän maametalleja - lähinnä rautaa ja mangaania - sekä humusta kuin yhdyskuntien vesilaitosten vedessä voidaan hyväksyä. Muuten laadukkaat pohjavedet on siksi kemiallisesti käsiteltävä Porrason, Kukkukankaan ja Nahkalan vedenkäsittelylaitoksissa. Lahdenkankaan alueelta otettava pohjavesi on niin hyvälaatuista, että käsittelyksi riittää pelkkä kalkkikivirouheella tehtävä happamuuden poisto. Lappaveden raakavesien teknisesteettiset virheet, jotka kertomusvuoden aikana jälleen käsittelylaitosten prosessein tehokkaasti korjattiin, olivat:

- liuennutta rautaa oli eri pohjavesikaivojen vesissä 1 000-20 000 mikrogrammaa litrassa
- liuennutta mangaania oli eri pohjavesikaivojen vesissä 50-1 000 mikrogrammaa litrassa
- orgaanista ainesta oli eri pohjavesikaivojen vesissä 10-50 milligrammaa litrassa (yksikkönä perinteinen kaliumpermanganaatin kulutus)

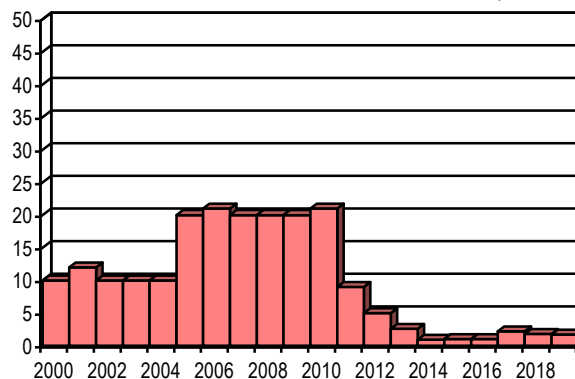
Lappaveden hygieeninen laatu varmistettiin kaikilla käsittelylaitoksilla desinfioimalla se UV-valolla juuri ennen verkostoon pumppaamista. Talousvesiasetuksen mukaisen ja akkreditoitun ulkopuolisen laboratorion toteuttaman valvontatutkimusohjelman mukaisin näytteenotoin ja laboratorioanalyysin todennettiin, että lappavesi täytti reilusti kaikki vesilaitosten jakamalle talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja laatusuosituksukset. Lappaveden olennaiset laatu tiedot ovat kaikkien asiakkaiden saatavilla yhtiön kotisivuilla.

Keskeisimpien laatu tekijöiden vuosikeskiarvot Porrason laitokselta lähtevässä vedessä (jota on yli 95 % lappavedestä) ovat 2000-luvulla olleet alla olevien kuvaajien mukaiset. Kukkukankaalla ja Nahkalassa tuotettu vesi on fysikaaliskemialliselta laadultaan samankaltaista kuin Porrason vesi ja Lahdenkankaan vesi on Porrason vettäkin "puhtaampaa".

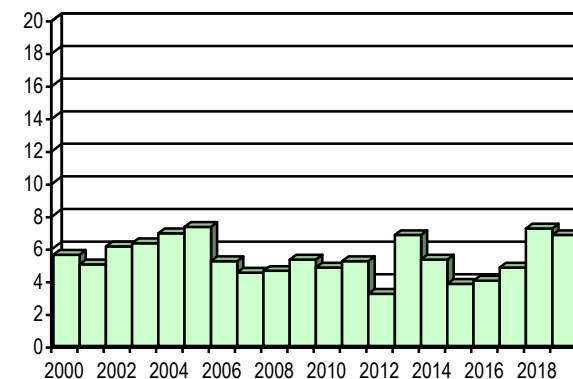
VEDEN RAUTAPITOISUUS 2000-2019, µg/l
(enimmäismäärä direktiivin mukaan 200 µg/l)

VEDEN MANGAANIPITOISUUS 2000-2019, µg/l
(enimmäismäärä direktiivin mukaan 50 µg/l)

VEDEN ORGAANINEN AINE 2000-2019, mg/l
(enimmäismäärä direktiivin mukaan 20 mg/l)

Tutkimus, suunnittelu ja rakentaminen

Tutkimuksen ja suunnittelun osalta kertomusvuosi 2019 oli tavanomainen. Alajärven Saukonkylän eteläosan lisävesiprojektin valmistelut etenivät ympäristölupatarkkailun aloituksen ja raakavesijohdon urakkakilpailutuksen verran. Jakeluverkoston mittari- ja venttiilikaivojen saneeraus päätettiin aloittaa Lakaluoma-Haapakoski väliltä, työt suunniteltiin ja toteutustavasta sovittiin valittujen urakoitsijoiden kanssa. Koskelan pk-aseman putkistotekninen saneeraus suunniteltiin omana työnä ja toteutuksesta sovittiin urakoitsijan kanssa.

Rakennusurakoista toteutuivat kertomusvuonna kahden kaivon poraus uudelle Saukonkylä III vedenottamolle ja lisäkaivon poraus Kuopiontie II vedenottamolle, Kukkukankaan uusi PAX-säiliö, kemikaalihuoneen lattia, valaistus ja lämmitys sekä paineenkorotusasema Kuortaneen varavesijohtoa varten Herojan vedenottamolle. Porrassojan rakennustekninen kunnostus aloitettiin: ulko-ovet ja valvomon pinnat ja kaulusteet uusittiin, ja seinäelementtien saumat, vesikaton vuodot ja viemärointi korjattiin. Prosessiautomaation sydän eli Porrassojan päävalvomo uusittiin ja varustettiin samassa yhteydessä siitä erillisellä keskeiset tuotantoparametrit näyttävällä varalogiikalla.

Kukkukankaan saneerattu kemikaalihuone

Saukonkylä III ottamon kaivoa porataan

Herojan uusi paineenkorotuskoneikko

Lähitulevaisuudesta

Lappavesi Oy:n tulevaisuuden tärkein tavoite on vesihuollon palvelutason pitäminen jatkuvasti korkeana. Keskeinen tavoitteemme on nyt ja tulevaisuudessa varmistaa, ettei veden niukkuus tai mikään laatuominaisuus estä asiakkaita käyttämästä lappavettämme kaikkiin talousvesitarpeisiinsa ja että lappaveden jakelu on häiriötöntä. Lappavesi Oy:n toiminnan ja menestyksen keskeiset elementit ovat:

- nykyisistä raakaveden muodostumisalueista huolehtiminen ja lisäveden hankinta uusilta pohjavesialueilta
- vedenkäsittelyprosessien ja -laitteistojen valvonta, säätö ja kunnossapito, tarvittaessa täydentäminen ja uusinta
- jakeluverkoston valvonta ja kunnossapito, tarvittaessa täydentäminen ja uusinta
- henkilökunnan ammattitaidon ja työmotivaation ylläpito ja varautuminen 2020-luvulla edessä olevaan sukupolvenvaihdokseen
- avoin ja tuloksekas yhteistyö osakaskuntien vesilaitosten, Lakeuden Vesi Oy:n ja muiden keskeisten kumppanien kanssa

Tavanomaisen käytön ja kunnossapidon lisäksi tutkimus-, suunnittelu- ja rakentamisohjelmaamme sisältyvät 2020 seuraavat projektit:

- Saukonkylä III vedenottamon sähköistys ja koneistaminen sekä raakavesi- ja paluuvesijohdon rakentaminen
- vanhojen Lappakangas-Lapua päävesijohtojen mittari- ja venttiilikaivojen peruskorjaus: Longin, Männikkö-Mantereeseen, Panulanmäen, Kauhavan haaran ja Lapua/Pekkisen kaivot
- Porrasojan vanhimman osan kattorakenteen parantaminen ja koko raudanpoistolaitoksen vesikaton uusinta
- Koskelan paineenkorotusaseman putkistotekninen saneeraus
- vesiosuuskunta- ja vesiyhtiöasiakkaiden laskutusmittarien vaihto etäluettaviin ja LoRa-verkon luonti niiden kaukoluenta varten
- sähköisesti laadittavan ja ylläpidettävän vesiturvallisuuksuunnitelman (WSP) luominen

Talousveden valvontatutkimusohjelman mukaan tehtävät vesinäytteiden keruu- ja analyysipalvelut ostetaan edellisvuosien tapaan ulkopuoliselta akkreditoidulta vesilaboratoriolta, joka vuonna 2020 on Seilab Oy:n vesilaboratorio Seinäjoella. Ulkopuolisen tarkkailevan vesilaboratorion tekemänä kaikki asiasta kiinnostuneet tahot voivat todeta lappaveden laaduntarkkailun ammattitaitoisesti ja veden tuottajasta eli Lappavesi Oy:stä riippumattomasti tehdyksi.

Lappavesi Oy:n omistukset

Kertomusvuoden lopussa Lappavesi Oy omisti 82,11 ha maata.

Tila	RN:o	Ala	Pitäjä /Kylä
Mänkiritä	4 ⁴⁵	3,97 ha	Alajärvi/Mänkijärvi
Keskiosa	15 ²⁴	2,00 ha	Kuortane/Kuortane
Monttu-Heroja	22 ¹³⁵	0,42 ha	Kuortane/Kuortane
Porrasoja	89:1	2,93 ha	Kuortane/Kuortane
Lappa-Maunus	15 ³⁷	4,00 ha	Kuortane/Kuortane
Lappa-Knuuttila	15 ³⁵	6,50 ha	Kuortane/Kuortane
Lappa-Hippi	8 ⁶⁶	0,11 ha	Nurmo/Ruha
Lappakari	17 ¹⁸⁸	0,81 ha	Lapua/Haapakoski
Lappakangas	1 ¹⁹⁷	6,10 ha	Alajärvi/Mänkijärvi
Lappahonkola	16 ⁷⁸	2,70 ha	Kuortane/Kuortane
Lappaeskola	15 ⁴³	2,00 ha	Kuortane/Kuortane
Hirvipumppaamo	1:463	1,50 ha	Lapua/Kauhajärvi
Multa-Ahde	16:69	1,00 ha	Kuortane/Kuortane
Multa-Ahde II	16:67	2,02 ha	Kuortane/Kuortane
Leporinne II	1:162	9,13 ha	Alajärvi/Mänkijärvi
Lappakytö	4:167	5,39 ha	Lapua/Kauhajärvi
Lahdenvesi	20:63	1,46 ha	Kuortane/Ylijoki
Saukonk. vesip.	11:105	0,45 ha	Alajärvi/Kurejoki
Vesipaikka 2	10:68	0,20 ha	Alajärvi/Kurejoki
Sorala	1:403	2,10 ha	Lapua/Kauhajärvi
Hiekka	22:109	1,21 ha	Kuortane/Kuortane
Kyrönpää	4:119	1,04 ha	Lapua/Kauhajärvi
Juhanila	22:105	5,46 ha	Kuortane/Kuortane
Juhanila II	22:107	2,00 ha	Kuortane/Kuortane
Uusitupa	4:137	2,80 ha	Lapua/Kauhajärvi
Hirvenkuoppa	4:120	3,35 ha	Lapua/Kauhajärvi
Sorakuoppa	4:148	1,50 ha	Lapua Kauhajärvi
Saukonkylä III	34:602	0,60 ha	Alajärvi/Kurejoki
Multa-Ahde III	16:109	6,05 ha	Kuortane/Kuortane
<u>Kauppila</u>	<u>16:105</u>	<u>3,31 ha</u>	<u>Kuortane/Kuortane</u>
Yhteensä		82,11 ha	

Vuoden 2019 päättävässä taseessa Lappaveden 5 881 587 euron käyttöomaisuus jakautui seuraavasti:

Omaisuuslaji	Tasearvo (€)	Osuus
Aineettomat hyödykkeet	144 625	3 %
Maa-alueet	722 452	12 %
Rakennukset ja rakennelmat	767 180	13 %
Vesijohdot	3 578 633	61 %
Koneistot ja kalusto	477 927	8 %
Muut	190 770	3 %

Lappaveden rakennuksista ja rakennelmista tärkein on alun perin 1980 rakennettu ja 1987/1994/1999 laajennettu Porrasojan vedenkäsittelylaitos. Muita keskeisiä rakennusomistuksia ovat paineenkorotusasemat Koskelassa (Nurmo), Sorvarinkankaalla (Kauhava) ja Kiviniemessä (Lapua) sekä Atrian uusi vesisäiliö (Nurmo) ja Jouppilanvuoren vesilaitos (Seinäjoki). Kiviniemen säiliöstä Lappavesi Oy omistaa 50 %, Atrian uudesta vesisäiliöstä 20 % ja Jouppilanvuoren laitoksesta 200 000 € osuuden.

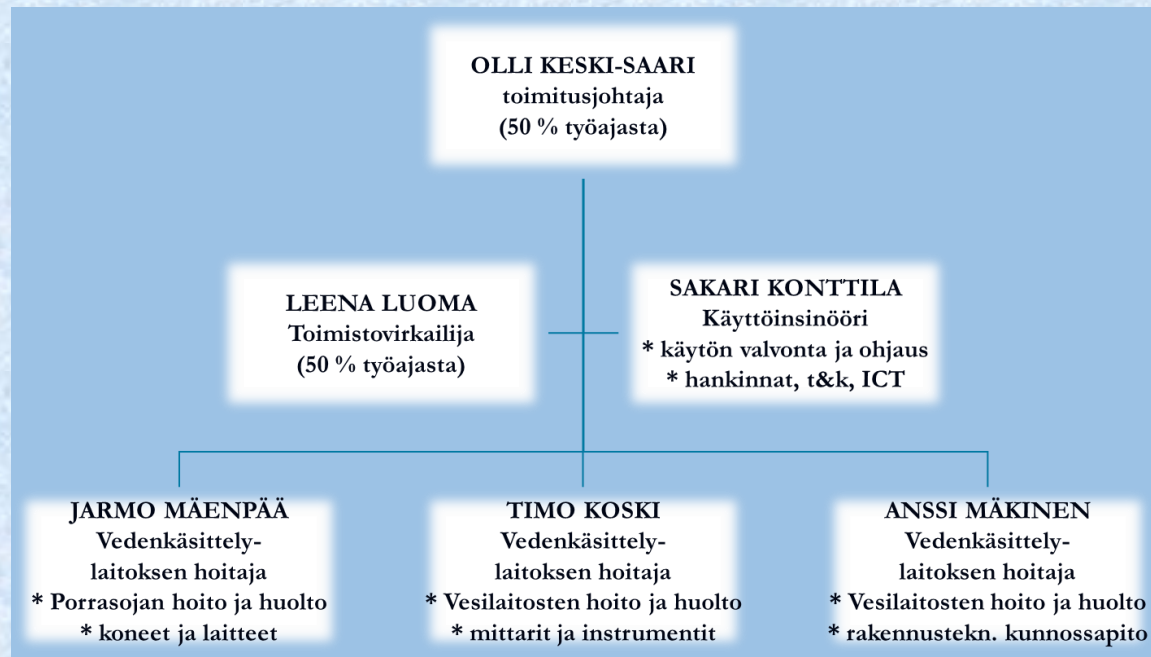
Lappaveden käytössä oli kertomusvuoden päättyessä 34 kaivoa neljällätoista vedenottamalla. Yhtiöllä on toistaiseksi voimassa olevat vedenottoluvat yhteensä 15 800 m³/d pohjavesimäärälle.

Lappavesijohtoja oli kertomusvuoden lopussa yhteensä 211,4 km. Kolmasosa johdoista on rakennettu jo ennen vuotta 1980, mutta pitkäikäisen materiaalinsa ansiosta niilläkin arvioidaan olevan käyttöikä jäljellä vielä vähintään 15 vuotta.

Henkilöstö

Yhtiön toimistossa työskentelivät kertomusvuonna toimitusjohtaja Olli Keski-Saari, Kukkukankaan vesilaitosta, veden jakelun seuranta, hankintoja ja kehitysprojekteja hoitava käyttöinsinööri Sakari Konttila, maksuliikenteestä ja kirjanpidosta vastaava toimistovirkailija Leena Luoma sekä verkoston hoito- ja kehitystehtäviä vuoroviikoin tekevät Timo Koski ja Anssi Mäkinen. Puolet toimitusjohtajan ja toimistovirkailijan työajasta sekä 10 % käyttöinsinöörin työajasta myytiin sisaryritys Lapuan Jätevesi Oy:lle.

Pohjavesien tarkkailu yhtiön vedenottoalueilla sekä Porrassojan vedenkäsittelylaitoksen ja Heikkilän alkalointiaseman käyttö- ja kunnossapitotehtävät olivat totutusti yhtiön vedenkäsittelylaitoksen hoitajien eli Jarmo Mäenpään, Timo Kosken ja Anssi Mäkinen toimialuetta. Käytön ja kunnossapidon ohella vedenkäsittelylaitoksen hoitajien toimenkuvaan kuuluvat Porrassojan laitoksen, vedenottamojen ja jakeluverkoston korjaukset, koneiden ja laitteistojen vaihdot sekä isompien, urakoitsijoilla teetettävien korjaustöiden valmistelevat työt ja valvonta.

Lappaveden henkilöstöä osallistui kertomusvuoden aikana kolmeen alan koulutustapahtumaan: Olli, Sakari, Jarmo ja Anssi osallistuivat VVY:n perinteisille *Valtakunnallisille vesihuoltopäiville*, jotka järjestettiin 2019 Jyväskylässä, ja Sakari osallistui VVY:n järjestämille *sähkö- ja automaatiopäiville* Tampereella.

Olli osallistui vielä elokuussa kutsuttuna puhujana ELY-keskuksen järjestämään *Vesihuollon kehittämispäivään* Seinäjoella, missä hänen puheenvuoronsa otsikko oli: *"Onko Etelä-Pohjanmaan vesihuolto valmis 2020-luvulle?"*.

Toiminta- ja talousraportti 1.1.-31.12.2019

Kulunut vuosi ja lähiaikojen näkymät

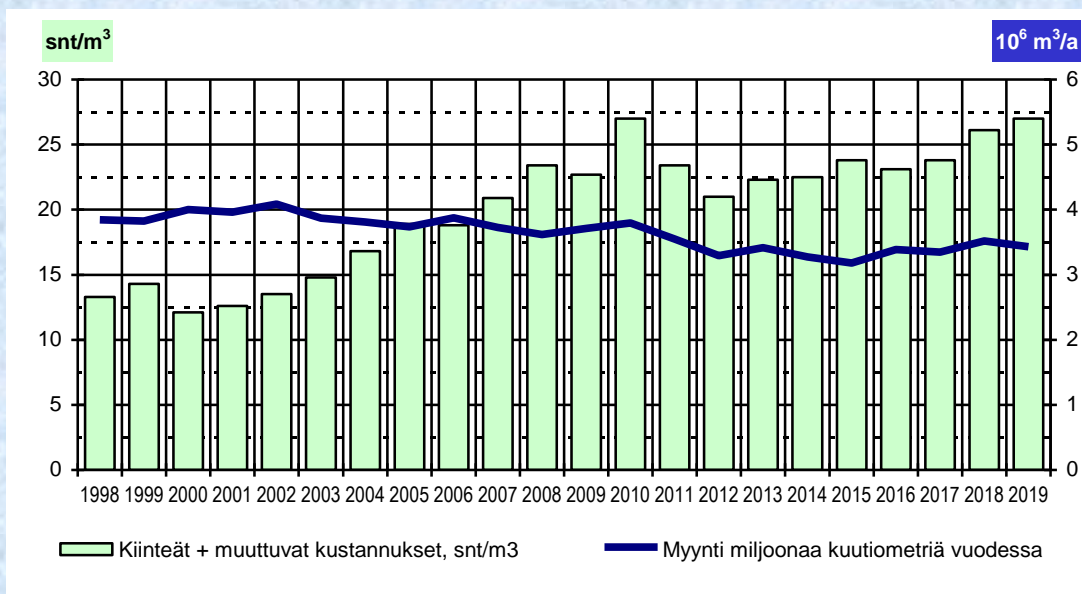
Yhtiön perustaminen ja toiminta-ajatus

Lappavesi Oy:n toiminta alkoi Lappakangas-hankkeesta, jonka toteutuksen käynnisti Lapuan Vesi ja Viemäri Oy vuonna 1970.

Lapuan Vesi ja Viemäri Oy:n toiminimen muuttaminen Lappavesi Oy:ksi rekisteröitiin 1972. Yhtiön toimialaksi tarkennettiin 1983 ”yleishyödyllisellä pohjalla toimien rakentaa ja ylläpitää talousveden hankinta- ja jakelulaitosta Lapuan, Kauhavan, Nurmon ja Kuortaneen alueella sellaisin ehdoin, että veden saanti elvyttää alueen tuotannollista toimintaa ja lisää sen hyvinvointia.”

Toteutunut tuloskehitys

Lappavesi Oy:n vedenmyyntitulot normalisoituivat poikkeuksellisen helteisen 2018 kesän jälkeen ja alenivat 31 108 euroa 1 235 859 euroon. Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli kertaluontoisista eläköitymiskuluista, toimistomenojen kallistumisesta ja ennen muuta budjetoitua paljon suuremmista huolto- ja korjausmenoista johtuen 40 167 euroa tappiollinen, kun edellisvuodelta oli kirjattu 63 611 euron voitto.

Lappaveden tariffi asetetaan perinteisesti niin, että veden myynnillä kerätään vain yhtiön toimintaan, kehittämiseen ja tulevaisuuden varmistamiseen tarvittavat varat. Siksi Lappaveden kiinteiden ja muuttuvien kustannusten yhteismäärä myytyä vesikuutiometriä kohti kuvaa yhtiön toimintaa ja tehokkuutta liikevoittoa paremmin. Vuonna 2019 edellä kuvatun veden ”omakustannushintaa” ilman pääomakuluja approksimoivan tunnusluvun arvo oli 27,0 snt/m³ (vuotta aiemmin 26,1 snt/m³).

Kertomusvuoden käyttökate oli 48 844 euroa budjetoitua heikompi, ollen 320 262 euroa. Hallinnon menot toteutuivat 9 857 euroa ja käytön ja kunnossapidon menot 94 011 euroa yli budjetoidun.

2019 pääomamenot olivat 89 558 euroa budjetoitua pienemmät, yhteensä 470 942 euroa. Saukonkylä III ottamon kaivot tulivat selvästi budjetoitua kalliimmiksi, mutta toisaalta raakavesijohdon ja ottamon koneiston hankintaa lykättiin ympäristöluvassa edellytetyn ennakkoseurannan takia, mikä toi budjettiin liikkumavaraa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lappaveden tarjoama palvelu on osakaskuntien ja niiden asukkaiden kannalta korvaamattoman tärkeää. Toteutuneilla ja suunnitteilla olevilla investoinneilla yhtiö varautuu vedenhankinnan ja vedenjakeluverkoston ongelmatilanteisiin tavoitteena talousveden saannin turvaaminen kaikille asiakkaille silloinkin, kun tärkeitä teknisiä järjestelmiä menee epäkuntoon tai raakaveden saatavuus huononee perättäisten kuivien vuosien johdosta. Lappavedellä on käytettävissään määrän ja laadun suhteen toiminta-alueensa nykyisiin talousvesitarpeisiin riittävät pohjavesivarat. Pieni epävarmuus on vielä sitä, miten voimakkaasti vuosien 2018-2019 epäedulliset sääolot vaikuttavat pohjaveden pintoihin ja raakaveden riittävyyteen.

Yhtiön taloudellisen aseman arvioidaan pysyvän vakaana. Vuosien 2016-2017 merkittävät verkostoinvestoinnit siirrettiin lappavesitariffiin 2018 alusta eikä merkittäviä hinnankorotuspaineita 2019 heikommasta tuloksesta huolimatta ole. Kauhavan Vesi Oy on ennakoanut lappavesiostojensa kasvavan lähivuosina, mihin varautumiseksi 2019 aloitettiin Kauhavan Nahkalan vesilaitoksen kesäkauden operointi. Tavoitteena on tehdä Saukonkylä III vedenottamo käyttövalmiiksi kesällä 2020, vaikka varsinainen käyttöluva saadaan ympäristön ennakkoseurantavelvoitteen takia vasta keväällä 2021.

Arvio riskeistä ja riskien hallinnasta

Lappaveden suurimmat toiminnalliset riskit ovat i) laaja-alainen tai pitkäkestoinen sähkökatko, ii) Lappaveden tai jonkin sen asiakasvesilaitoksen päävesijohdon vaikeasti löydettävä tai korjattava rikkoutuminen ja iii) asiakkaiden vedentarpeen äkillinen merkittävä kasvu. Riskien pienentämiseksi 2000-luvulla on i) hankittu varavoimakoneikot kolmelle päävedenottamolle, ii) modernisoitu Kukkukankaan, Nahkalan ja Jouppilanvuoren (yhteisprojekti/Seinäjoen Vesi) vanhat vesilaitokset, iii) rakennettu Lakeuden Vesi – Lappavesi, Kukkukangas - Simpsiön vesitorni, Heroja – Kuortane, Lakaluoma – Haapakoski ja Nahkala – Kauhavan vesitorni vesijohdot sekä uusi 5 000 m³ vesisäiliö/paineenkorotusasema Atrialle, ja iv) hajautettu vedenhankintaa uusille pohjavesialueille. Riskeihin on siis merkittäväillä panostuksilla varauduttu. Jouppilanvuoren modernisoidun vesilaitoksen ja sen Nurmoon yhdistävän vesijohdon käyttöönoton (2019) jälkeen Lappaveden toimitusvarmuus on saatu vaativinkin kriteerein arvioituna hyvälle tasolle.

Lappaveden suurin taloudellinen riski on vedenmyynnin nopea ja/tai merkittävä lasku. Vahvan taseensa, luonnollisen monopolinsa, toiminnallisen tehokkuutensa ja alhaisen nykytariffinsa ansiosta Lappavesi Oy voi olosuhteiden vaatiessa sopeuttaa toimintansa merkittäväänkin myynnin laskuun.

Lappaveden toiminnan tärkein ympäristöriski on pohjaveden pinnan voimakas ja/tai pysyvä aleneminen pohjavesiesiintymän ylikuormituksen tai poikkeuksellisten sääolojen seurauksena. Tätä riskiä hallitaan pohjavesipintojen ja vedenoton jatkuvalla seurannalla ja vedenottoa hajauttamalla. Pohjaveden pinnan pitkän ajan trendit ovat tärkeimmillä pohjavesialueilla olleet loivassa nousussa vuodesta 1996. Vuodet 2018 ja 2019 aiheuttivat tähän suotuisaan pitkän ajan kehitykseen merkittävän, mutta odotusten mukaan kuitenkin väliaikaisen notkahduksen.

Investoinnit ja niiden rahoitus

Vuosi 2019 ei ollut kovin merkittävä investointivuosi, ja niinpä aineellisen omaisuuden kirjanpitoarvon nettomuutos oli -168 281 euroa. Lappavesi rakennutti kolme tuotantokaivoa yhteensä 88 196 eurolla, Nahkalan laitos – Kauhavan vesitorni vesijohdon (yhteisprojekti Lappavesi Oy/Kauhavan Vesi Oy) 36 158 eurolla ja Herojan uuden pk-aseman 13 200 eurolla. Yhteensä 179 513 euron investoinnit rahoitettiin yhtiön kassasta.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnasta ja ympäristövaikutuksista

Lappavesi Oy:n tutkimus- ja kehitystoiminnassa 2019 oli tavanomainen. Verkoston mittari- ja venttiilikaivojen, Koskelan pk-aseman ja Saukonkylä III raakavesijohdon korjaussuunnitelmat valmistuivat ja toteutukseen päästään alkuvuonna 2020. Porrasojan laitoksen rakennusteknisiä kunnostustöitä aloiteltiin ja niiden jatkamista suunniteltiin: mm. valvomotila, julkisivut, vesikatto ja viemäröinti korjattiin, ja hankittiin uusi valvomokone sekä sille erillinen varajärjestelmä. Kukkukankaan laitoksella saneerattiin kemikaalihuone, valaistus ja lämmitys.

Lappavesi Oy:n toiminnan ympäristövaikutukset olivat 2,7 MWh sähköenergian kulutus, 89,8 tonnin sammutetun kalkin kulutus, 122,8 tonnin polyalumiinikloridin kulutus sekä 300 tonnia vedenkäsittelyn sakkaa (sisältää pääosin rautahydroksidia ja vettä). Rautasakka välivarastoiitiin linkokuivattuna Porrasojan laitoksen sakkavarastoon, jossa sitä talven pakkasta hyväksi käyttäen kuivattiin vielä lisää ennen sakan kuljettamista loppusijoitukseen yksityiselle maankaatopaikalle Kuortaneelle.

Hallinto

Lappavesi Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Lapualla 11.4.2019. Yhtiökokouksessa käsiteltiin varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat asiat. Hallituksen jäseniksi valittiin (suluissa henkilökohtainen varajäsen):

Kari Nirha, Lapua (pj)	(Markku Mäenpää)
Tomi Saari, Kauhava (vpj)	(Markku Kankaanpää)
Kari Laine, Lapua	(Markus Tattari)
Rauno Laitila, Kuortane	(Lilli Hunnako)
Pertti Mäki-Hakola, Seinäjoki	(Jaakko Ristimäki)
Alpo Puro-Aho, Kauhava	(Jari Tiensuu)
Toni Salo, Lapua	(Esko Yli-Karhu)
Juha Takamaa, Seinäjoki	(Keijo Kaistila)

Yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Kari Nirhan ja vara-puheenjohtajaksi Tomi Saaren sekä tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n Seinäjoelta, vastuullisena tilintarkastajana JHT/HT Tuula Ylikangas.

Lappaveden hallitus kokoontui vuoden aikana neljä kertaa, mistä kokouksista merkittiin pöytäkirjoihin yhteensä 25 pykälää. Marraskuussa oli lisäksi yhteiskokous sisaryhtiö Lapuan Jäteveden hallituksen kanssa. Hallituksen käsittelemistä asioista tärkeimpiä olivat päättäminen uudesta toimitilasta ja Saukonkylä III vedenottamon kaivojen sekä raakavesi- ja paluuvesijohdon rakentamisesta, ja veden riittävyyden varmistaminen kesän helteisenä huippukulutuskautena.

Hallituksen esitys koskien yhtiön voittoa

Tilikauden 2019 tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli -40 166,67 euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta ja että tilikauden tappio siirretään sellaisenaan voitto- ja tappiotilille yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.

Lapualla 12.2.2020

Lappavesi Oy, hallitus

**LAPPAVESI OY
TULOSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
LIIKEVAIHTO	1 243 567,56		1 272 735,98	
Liiketoiminnan muut tuotot	4 945,76		50 949,28	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-362 461,10		-347 972,41	
Ulkopuoliset palvelut	<u>-100 956,91</u>	-463 418,01	<u>-148 682,10</u>	-496 654,51
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-305 826,72		-288 979,66	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-46 419,08		-46 580,02	
Muut henkilösivukulut	<u>-28 829,19</u>	-381 074,99	<u>-21 533,92</u>	-357 093,60
Suunnitelman mukaiset poistot				
Rakennuksista ja rakennelmista	-223 379,49		-224 952,47	
Koneista ja kalustosta	-115 649,93		-95 587,80	
Muista pitkävaikutteisista menoista	<u>0,00</u>	-339 029,42	<u>0,00</u>	-320 540,27
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-83 757,95</u>		<u>-61 653,86</u>	
LIIKEVOITTO	-18 767,05		87 743,02	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	30,51		38,28	
Korko- ja rahoituskulut	<u>-21 430,13</u>	-21 399,62	<u>-24 170,26</u>	-24 131,98
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-40 166,67		63 611,04	
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		222,74		-13 510,63
Tuloverot	0,00		-7 016,26	
Aikaisempien tilikausien verot	-3 173,40		0,00	
TILIKAUDEN VOITTO	-43 117,33		43 084,15	

LAPPAVESI OY

TASE

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	144 625,29	144 625,29
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	722 452,10	722 452,10
Rakennukset ja rakennelmat	4 122 432,79	4 309 654,54
Koneet ja kalusto	371 041,95	438 373,01
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>96 631,40</u>	<u>1 594,90</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	94 139,38	94 139,38
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 551 322,91	5 710 839,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	163 352,06	170 544,53
Muut saamiset	9 741,45	11 769,97
Siirtosaamiset	<u>1 757,22</u>	<u>1 284,75</u>
Rahat ja pankkisaamiset	191 793,06	421 206,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	366 643,79	604 806,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 917 966,70	6 315 645,24
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	655 932,91	655 932,91
Muut rahastot	1 685 952,63	1 685 952,63
Edellisten tilikausien voitto	1 627 212,37	1 584 128,22
Tilikauden voitto	-43 117,33	43 084,15
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 925 980,58	3 969 097,91
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Kertynyt poistoero	48 007,80	48 230,54
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahalaitoksilta	1 566 672,85	1 803 338,89
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahalaitoksilta	236 666,04	269 999,14
Ennakomaksut	0,00	297,60
Ostovelat	51 889,05	161 926,57
Muut lyhytaikaiset velat	35 816,56	17 282,15
Siirtovelat	<u>52 933,82</u>	<u>377 305,47</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 943 978,32	2 298 316,79
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 917 966,70	6 315 645,24